

MISKOLCI EGYETEM

Gazdaságtudományi Kar

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Pénzügyi Intézeti Tanszék

Tájékoztató**TŐZSDEI ISMERETEK (GTÜPZ119B) című tantárgyból a**

Gazdaságtudományi Kar nappali tagozat

pénzügy és számvitel alapszakos hallgatói részére

2023/2024. tanév II. félév

Tantárgy neve: Tőzsdei ismeretek	Tantárgy neptun kódja: GTÜPZ119B
	Tantárgy jellege: K
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Bozsik Sándor egyetemi docens	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: Menyhért József PhD hallgató	
Javasolt félév: 6.T.	Tárgyfelvétel előtanulmányi feltétele: Pénzügytan legalább elégséges
Óraszám (ea+gy): 1+2	Számonkérés módja: A-Gyj
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a brókervizsga és az alapkezelői szakvizsga letételéhez szükséges alapismereteket szerzik meg, különös tekintettel az ehhez szükséges értékpapírmatematikára. A tantárgy foglalkozik a portfólióalkotás aktív és passzív módszereivel, a portfóliók teljesítménymérésével, a különböző fedezeti és arbitrázsügyletekkel. A hallgatók képesek lesznek a tőzsdén szereplő értékpapírok technikai elemzésére és a fundamentális elemzés alapjait is megismerik.	
Tantárgy leírása:	
Dátum	Előadások és gyakorlatok témája
2024.02.12.	Technikai árfolyamelemzés I. (Vonaldiagram, O-X diagram, Japán-gyertya, Mozgóátlag)
2024.02.19.	Technikai árfolyamelemzés II. (Bollinger-szalag, Fibonacci-sor, Elliott-hullám, Oscillátor, Momentum,)
2024.02.26.	Technikai árfolyamelemzés III. (Mozgóátlag, Weinstein, MACD, Pénzáram index, piacerősség)
2024.03.04.	Vállalati érték meghatározás a benchmark módszerrel (P/E, Osztalékhozam, Kapitalizáció/Saját tőke), Portfólióelmélet Markowitz-modell. CAPM modell
2024.03.11.	ZH 1
2024.03.18.	Portfólió-elmélet, CAPM
2024.03.25.	Határidős ügyletek jellemzői, spekuláció elemi határidős ügyletekkel Spekuláció összetett határidős ügyletekkel I. (spreadek)
2024.04.01.	Húsvéti szünet
2024.04.08.	Spekuláció összetett határidős ügyletekkel II. (kombinációk)
2024.04.15.	Arbitrázs I. – keresztárfolyamok, határidős egyensúlyi árak (tőzsdei áru, tőzsdei értékpapír) kamatláb és árfolyamra szóló futures egyensúlyi ára, bootstrap
2024.04.22.	Fedezeti ügyletek futuressal (futures mindenkori értékének meghatározása, swap értékelése, optimális fedezeti arány meghatározása, delta, béta jelentése) házi dolgozat lehatárideje
2024.04.29.	Opciók díja (binominális modell, Cox-Rubinstein, Black-Scholes modell)
2024.05.06.	ZH 2, házi dolgozat pótlása
2024.05.13.	PZH

Számonkérés módja:**Az aláírás megszerzése:**

Minimum 42 pont megszerzése a félév során, melyből minimum 11 pont a házi dolgozatért.

A vizsgára bocsájtás feltétele:

nincs

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja, értékelési szempontjai:

A félév során, 2 alkalommal, írásbeli zárhelyi dolgozatot kell írni az előadásokon elhangzottakból. Felkészülni a tanszék honlapjára feltöltött előadás anyagokból, a gyakorlatokon megoldott példákából és a megjelölt irodalmakból lehet. A dolgozattal megszerezhető pontok összege 60 pont. ZH pótlás: a vizsgaidőszakban!

A házidolgozatok terjedelme maximum 20 oldal! Maximum: 20 pont. A házidolgozatokat a tárgy honlapjára kell a megadott határidőig feltölteni. A számítások Excel fájlt is fel kell tölteni.

Az összes megszerzett pontszámba beszámítanak továbbá a hallgatók által szerzett plusz pontok.

Plusz pontokat lehet szerezni **órai aktivitással**.

A házi dolgozat egy Word-ben elkészített leírásból, a kapcsolódó számításokat tartalmazó Excelből áll. A dolgozat pontos felépítése és az elvégzendő feladatok a tematika mellékletében érhetőek el. A házi dolgozat 11 ponttól elfogadható. A házi dolgozat pótlására a szorgalmi időszakban, a megjelölt határidőig van lehetőség.

Értékelése:

Összpontszám: 80 pont.

0 - 40 pont (1) elégtelen; 41 - 50 pont (2) elégséges; 51 - 60 pont (3) közepes; 61 - 70 pont (4) jó; 71 - 80 pont (5) jeles

Kötelező irodalom:

1. Martin Hajdu György, May Réka (szerk) Tőzsdei Szakvizsga Felkészítő Közép-Európai Brókerképző Alapítvány 1998 Második rész: Tőzsdei szabályzatok Harmadik rész: Értékpapírszámtan Negyedik rész: Közgazdaságtan Kivéve: 408-458

Ajánlott irodalom:

1. Száz János: Tőzsdei opciók vételre és eladásra Tanszék Kft. 1999 ISBN: 9630383861
2. Malkiel Burton: Bolyongás a Wall Streeten Bankárképző 2001 ISBN: 9789630422420
3. Hull John: Options, futures and other derivatives Prentice Hall 2012 ISBN: 9780132164948
4. Kecskeméti István: Tőzsdei befektetés a technikai elemzés segítségével Kecskeméti Bt. 2006 ISBN: 9632298616
5. McDonald Robert: Derivative Markets Addison Wesley 2002 ISBN: 9780201729603

Miskolc, 2024. február 02.

Dr. Bozsik Sándor
egyetemi docens

Bozsik Sándor konzultációja: Szerda: 8-9:30 óra között. Teams link:

https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3aOauRsETHJQN7q_kffjJf3JlWuUG_i4xTxODM9tdjLiU1%40thread.tacv2/1693982017603?context=%7b%22Tid%22%3a%22c43201f8-7cd8-4144-9080-ec5947253558%22%2c%22Oid%22%3a%227a1ec926-01c5-4df0-bafb-f0ba2cd253d6%22%7d

Beszámoló tematikája befektetési és értékpapírpiaci ismeretekből

Feladat: Egy kiválasztott tőzsdei cég technikai és fundamentális elemzése

Technikai elemzés

A technikai elemzéseket az előző év utolsó negyedévére vonatkozóan kell elkészíteni, feltéve, ha külön mást nem kér a feladat. Feladathoz szükségesek:

1. Napi forgalom
2. Nyitóár
3. Záróár
4. Napi minimális ár
5. Napi maximális ár

Feladat: Az egyes módszerek által jelzett vételi és eladási dátumok meghatározása, továbbá, hogy helyesek voltak-e és ezek táblázatos összefoglalása.

Adatok letölthetők: <https://www.portfolio.hu/history/adatletoltes.php>
<http://eco.hu/cgi-bin/diygraf/gnuapl.cgi>

Grafikus módszerek

1. Vonaldiagram – grafikonos ábrázolás forgalommal együtt (beépített Excel tábla) Támasz és ellenállás vonalak bejelzése. Jellegzetes trendjelző és trendváltó alakzatok keresése. Vételi és eladási jelzések bejelölése.
2. Japán-gyertya – u.a, mint vonaldiagram

Statisztikai módszerek

- Mozdgóátlag – 3-és 7 napos mozdgóátlag metszéspontja által meghatározott vételi és eladási jelzések meghatározása
- EMA – éves adatokból 200 és 50 napos EMA meghatározása. Utolsó negyedévre vonatkozóan vételi és eladási jelzések bejelölése Weinstein alapján A megfelelő átlaghoz az exponenciális átlagszámítást 200, illetve 50 nappal az elemzett időszak előtt kell kezdeni.
- MACD – Utolsó féléves adatokból 12 napos és 25 napos EMA számítása. Utána belőle MACD számítása.
- Oszcillátor – negyedévre vételi és eladási szabályok
- Piacerősség – 14 nappal az utolsó negyedév nyitásától kellene az adatok, hogy érvényes RSI-vel rendelkezünk a negyedév elején. Negyedéves RSI – vételi eladási szabályok 30-70%-os szabály alkalmazásával
- Pénzáram Index (Money Flow Index) – adatbázis u.a, mint RSI – 30-70%-os szabállyal vételi és eladási jelzések

Kombinált eszközök

- Fibonacci-vonalak – Egész múlt évet meg kell vizsgálni és egy hirtelen árfolyamemelkedést, vagy csökkenést kell keresni, ami közrefogja a IV. negyedév ársávját. Ennek alapján meg kell határozni a Fibonacci-vonalakat. Ha ilyet nem találtak, nem kell csinálni semmit, csak az éves árgörbét közölni.
- Bollinger-szalag – 20 napos mozdgóátlag, a negyedév előtt 20 tőzsdei nappal kezdve, erre felvenni a mozdgóátlag szórásának kétszeresét.
- Elliott-hullám – Negyedéves árgörbére potenciális hullámok berajzolása.

Értékelni kell az egyes technikai módszereket az alábbi táblázat alapján:

Táblázat

Módszer megnevezése	Vételi jelzés	Jó vételi jelzés	Eladási jelzés	Jó eladási jelzés	P ₁ +P ₂ -1
Egyes módszertípusokra összesítve					

Fundamentális elemzés

1. Cég bemutatása –

Porter modell szerint – (Cég piacai, termékei, ezek alakulása BCG mátrix; cég fő versenytársainak felsorolása – mekkora a cég piaci részesedése a releváns piacokon fő termékekből; szállítói kapcsolatok – nem kell vele foglalkozni; helyettesítő termékek – milyen ezekhez képest a vállalat termékeinek életgörbéje) Konklúzió: milyenek a cég növekedési lehetőségei inflációhoz képest.

2. Hányadoselemzés

Ki kell választani egy benchmark külföldi céget. Lehetőleg közép-kelet Európában működő, hasonló ágazatban működő és hasonló méretű (árbevétel, vagy mérlegfőösszeg alapján) cég legyen. Az alábbi mutatókat kell alkalmazni az elemzéshez.

- Eszköz és forrástételek változásai – nőtt-e a cég eszközei reálértékben, a befektetett eszköz vagy a forgóeszköz nőtt-e. Milyen a cég tőkeellátottsága? – benchmarkhoz képest
- Eredménykimutatás változásai – Nőtt-e reálértékben a forgalom, hogyan alakult a költséghatékonysága a benchmarkhoz képest – vertikális trendelemzés

Bechmarkhoz képest

- Jövedelmezőségi mutatók (Du Pont, ROA, Eszközhozam) –
- Likviditási mutatók
- Nyerésáttételi mutatók
- Tőkeáttételi mutatók
- Hatékonysági mutatók
- Piaci ráták (EPS, P/E, Kapitalizáció/Könyv sz. érték, utolsó osztalék/piaci árfolyam) – ide a tárgyév végi árfolyam kell a két cég esetében.

A két vállalat mérlegbeszámolóját pénzügyi mutatószámokon keresztül elemezzék. Alakítsák ki véleményüket, hogy melyik cég lehet az értékesebb.

Vállalati részvény belső értékének kiszámítása az alábbi képlet alapján:

$$P_{vállalat} = EPS_{vállalat} * \frac{P}{E_{benchmark}} * (1 \pm d)$$

A d módosító tényezőt a fentebbi elemzésből következően határozzák meg.

Konklúzió levonása

Össze kell vetni a fundamentális és technikai elemzés következtetéseit, meg kell határozni, hogy a kiválasztott részvény, túl- vagy alulárázottnak tekinthető-e az értékelt időszak utolsó kereskedési napján, valamint javaslatot megfogalmazni, hogy vételre, eladásra, vagy tartásra javasolt-e a kiválasztott hazai vállalat részvénye (indoklással).

Minden hallgató kérdéseket kap, ami egyrészt a beadandó feladatra fog vonatkozni, másrészt az elméletre. A csapatoknak együtt kell megvédeniük a beszámolójukat.